

Maakuntahallitus

Aika 12.09.2023 klo 18:00 - 19:57

Paikka Päijät-Hämeen liitto, kokoustila Vellamo

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 104	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
§ 105	Pöytäkirjan tarkastajien valitseminen	4
§ 106	Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen	5
§ 107	Ajankohtaiskatsaus	6
§ 108	Osallistuminen Eurooppatie 16 (E16) -hankkeeseen	7
§ 109	Toiminta- ja taloussuunnitelman 2024-2026 ja talousarvion 2024 valmistelu	10
§ 110	Maakunnan liittojen ja Suomen kuntaliiton palvelusopimuksen hyväksyminen	13
§ 111	Lausunto Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaaluonnoksesta	15
§ 112	Lausunto Lahden suunta 2021-2025 luonnoksesta	18
§ 113	Viranhaltijapäätökset	23
§ 114	Tiedoksisaantiasiat	24
§ 115	Muut mahdolliset asiat	25
§ 116	Kokouksen päättäminen	26

Osallistujat

	Jäsenet		Varajäsenet
	pj Pekka Komu	x	Erkki Nieminen
	I vpj Hannu Rahkonen	x	Reijo Oksanen
	II vpj Päivi Granlund	x	Mirja Kalliosaari
	Hilkka Kemppi	x	Riitta Lonka
	Tiina Edelman	-	Riina Puusaari
	Kirsi Lehtimäki	x	Anne Tuomaila
	Helena Maattola	x	Minna Lintukangas
	Eemeli Lehtinen	x	Hannu Mäkinen
	Johanna Ekman	x	Jade Gustafsson
	Pirkka Ahola	x	Hannu Heikkilä
	Mika Järvinen	x	Antti Räsänen
	Ari Wahlberg	x	Veli-Pekka Lehtosaari
Maakuntavaltuuston pj	Ilkka Viljanen	x	
1 varapuheenjohtaja	Kari Hyytiä	x	
2 varapuheenjohtaja	Tuomas Sorsa	x	
Muut osallistujat	Niina Pautola-Mol	x	
	Jari Paakkunainen	x	
	Antti Kalliomaan § 107,108		

Allekirjoitukset

	Pekka Komu puheenjohtaja		Jari Paakkunainen pöytäkirjanpitäjä
Käsitellyt asiat	104 - 116		
Pöytäkirjan tarkastus	Päijät-Hämeen liitossa		
	Ari Wahlberg pöytäkirjantarkastaja		Eemeli Lehtinen pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Päijät-Hämeen liiton verkkosivuilla 14.9.2023 klo 9.00 alkaen.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 104

Hallintosäännön 102 §:n mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja.

Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsu on lähetettävä viisi päivää ennen kokousta, elleivät erityiset syyt ole esteenä. Esityslista lähetetään mahdollisuuksien mukaan kokouskutsun yhteydessä.

Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus, toimielimen päättämällä tavalla.

Kokouskutsu on lähetetty sähköpostina 7.9.2023 maakuntahallituksen jäsenille ja maakuntavaltuuston puheenjohtajille sekä maakuntahallituksen esittelijälle ja sihteerille.

Kuntalain mukaan muu toimielin kuin valtuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Puheenjohtaja toteaa kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus

§ 105

12.09.2023

Pöytäkirjan tarkastajien valitseminen

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 105

Hallintosäännön 122 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla.

Maakuntahallituksen päätöksen mukaisesti maakuntahallituksen pöytäkirjan tarkastaa kaksi kullakin kerralla tähän tehtävään valittua maakuntahallituksen jäsentä tai läsnäolevaa varajäsentä, jollei maakuntahallitus jonkin asian kohdalla toisin päättä. Pöytäkirjat tarkastetaan pääsääntöisesti kokouksen jälkeen tai tarpeen vaatiessa muulla tavoin.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus valitsee tästä kokouksesta laadittavan pöytäkirjan tarkastajiksi Ari Wahlbergin ja Eemeli Lehtisen.

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Ari Wahlberg ja Eemeli Lehtinen.

Maakuntahallitus

§ 106

12.09.2023

Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 106

Hallintosäännön 112 §:n mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimita toisin päätä.

Toimita voi päätätä ottaa käsiteltäväksi sellaisenkin asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy esityslistassa esitetyn kokouksen työjärjestykseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus

§ 107

12.09.2023

Ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 107

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi kokouksessa annettavat ajankohtaiskatsaukset.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntavaltuuston puheenjohtaja Ilkka Viljanen saapui kokoukseen klo 18.14 asian käsittelyn aikana.

Maakuntahallituksen jäsen Kirsi Lehtimäki saapui kokoukseen klo 18.45 asian käsittelyn aikana.

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Pekka Komu ilmoitti 5 minuutin kokoustausta klo 19.20.

Osallistuminen Eurooppatie 16 (E16) -hankkeeseen

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 108

119/15.00.18/2023

Rauman kaupunki on toimittanut osallistumispyynnön E16-yhteishankkeeseen Satakunnan, Pirkanmaan, Päijät-Hämeen ja Kymenlaakson maakuntien liitoille sekä Tampereen, Lahden, Kouvolan ja Kotkan kaupungeille.

Eurooppatiet ovat Euroopan valtioita yhdistäviä ja maiden rajat ylittäviä kansainväliseen E-tieverkkoon kuuluvia teitä. Eurooppatieverkostosta (E-tie) sovitaan valtioiden välisessä "Eurooppalainen sopimus kansainvälisistä pääliikenneväylistä" eli AGR-sopimuksessa. Sopimusta koordinoi YK:n alainen Euroopan talouskomissio (ECE). E-tieverkostoon on mahdollista tehdä muutoksia ja jokainen ehdotettu muutos käsitellään ECE:n tieliikenteen työryhmässä.

E-tieverkostoa on Suomessa viimeksi täydennetty vuonna 2001, jolloin verkostoon lisättiin E8 Alta-Kilpisjärvi-Turku ja 2017 lisäämällä E45 jatke Karesuvanto-Hetta-Alta. Poikittaisia (Itä-Länsi) E-tiesuosuuksia Suomen alueella kulkee vain yksi (E18 välillä Naantali-Vaalimaa).

Eurooppatie E16 alkaa Pohjois-Irlannin Londonderrystä ja jatkuu sieltä Glasgowin, Edinburgin, Bergenin ja Oslon kautta Gävleen. E16 tietä on viimeksi jatkettu vuonna 2011 Oslostä Gävleen ja tien E-merkintä toteutettiin seuraavana vuonna 2012.

Rauman kaupunki käynnisti E16-selvitystyön keväällä 2022. Selvitystyön yhteydessä on käyty keskusteluja väylän varrella sijaitsevien maakuntaliittojen edustajien ja suurimpien kaupunkien edustajien kanssa. Näiden keskustelujen ja pidettyjen työpajojen perusteella lähtökohtana on, että E16 alkupiste on Raumalla ja päätepiste on Kotkan Mussalossa, johon nykyinen valtatie 15 päättyy. E16-tien paras reitti olisi tehtyjen selvitysten perusteella Raumalta Tampereen, Lahden ja Kouvolan kautta Kotkaan. E16 tien Suomessa muodostaisivat valtatie 12 Rauma-Kouvola, Tampereen kohdalla kuitenkin kehätie (valtatiet 3 ja 9) ja valtatie 15 välillä Kouvola-Kotkan Mussalo. E16 Suomen osuuden pituus on noin 400 kilometriä.

AGR-sopimuksen liitteessä II määritetään E-tieverkon tekniset vaatimukset. Ehdotettu E16-tie täyttää nämä vaatimukset koko pituudeltaan. Koska ehdotettu jatke täyttää AGR-sopimuksen mukaiset vaatimukset, tien toteutuskustannukset muodostuvat uuden E-tien merkinnästä.

Gävlestä Suomeen jatkettavan E16-hankkeen perusteluina voidaan todeta seuraavaa:

1. Suunniteltu reitti muodostaa yhteyden kahden huoltovarmuuden kannalta merkittävän sataman välille. Kotka/Hamina - Rauma väli muodostaa merkittävän logistiikkakäytävän. Lisäksi useat puolustusvoimien yksiköt sijaitsevat yhteyden välittömässä läheisyydessä.
2. Suomen yhteydet nykyisiin ja tuleviin Nato-naapureihin saavat lisäkapasiteettia mahdollisen Gävle-Rauma lauttayhteyden kautta. EU:n rahoitusvälineistä on mahdollista hakea tukea uusille lauttayhteyksille käynnistysvaiheessa ja E16 tieyhteys tuottaisi mahdollisesti käynnistyvälle yhteydelle lisäarvoa. Välillä liikennöi jo nyt säännöllinen konttialusliikenne. E16 yhteyden jatkomahdollisuuksia on myöhemmin mahdollista selvittää Kotkasta etelään Viron puolelle.
3. E16-tie muodostaa perustaa tiivistyvälle pohjoismaiselle yhteistyölle. Ruotsissa ja Norjassa hanke herättää kiinnostusta ja aloite hankkeeseen on saatu ruotsalaiselta E16-yhteistyöryhmältä. Norjassa ja Ruotsissa on jo esimerkkejä E16-käytävän varrelle syntyneistä elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä parantavista hankkeista.
4. Uusi E-tie parantaa kuntien ja maakuntien mahdollisuuksia elinvoimaan liittyvien hankkeiden edistämiseen, matkailuun ja markkinointiin. E-tieverkko on hyvin merkitty karttoihin ja navigointiohjelmistoihin. Tie mahdollistaa useita yhteisiä matkailuteemoja, kuten talviurheiluteeman
5. E16-hankkeen kautta voidaan käynnistää mahdollisia kasvukäytävääjattelua tukevia hankkeita. Tien vaikutuspiirissä olevilla kunnilla ja alueilla on jo nyt vireillä merkittäviä kiertotalouden, vihreän siirtymän ja kestävän kehityksen hankkeita.

Edellä esitetyn lisäksi mahdollinen E16-status tukisi myös Päijät-Hämeen edunvalvontatavoitteita nykyisen Vt12-tieyhteyden perusparantamiseen liittyen.

Esitys Liikenne- ja viestintäministeriölle Rauman kaupungin toimista E16-hankkeeseen mukaan lähteneiden esittäjien sähköisellä allekirjoituksella varustettuna viimeistään kuluvan vuoden syksyllä. Mikäli ministeriö näin päättää, voidaan E16 jatke Suomen puolelle viedä edelleen Euroopan talouskomission tieliikenteen työryhmän käsittelyyn syksyllä 2024.

Maakuntahallitus

§ 108

12.09.2023

Valmistelija

Asian on valmistellut edunvalvontajohtaja Antti Kalliomaa, 040 5477157

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi Suomen E16-hankkeesta tehdyn selvityksen ja päättää, että Päijät-Hämeen liitto esittää Liikenne- ja viestintäministeriölle E16-hankeen toteuttamista.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 1 E16 selvitys toteuttamismahdollisuudesta

Toiminta- ja taloussuunnitelman 2024-2026 ja talousarvion 2024 valmistelu

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 109

162/02.02.00/2023

Perussopimuksen mukaan seuraavan kalenterivuoden talousarvio- ja taloussuunnitelmaehdotus on toimitettava jäsenkunnille 15.10. mennessä. Taloussuunnitelmaa valmisteltaessa jäsenkunnille varataan tilaisuus esityksen tekemiseen kuntayhtymän toiminnan kehittämiseksi.

Liiton virastossa käynnistettiin kevään aikana vuoden 2024 toiminnan ja talouden valmistelu. Kesän aikana toteutettiin elinvoimateeman kuntakierros yhdessä LADECin ja ELY-keskuksen kanssa.

Maakunnan haasteista ja kuntien toiveista liiton toimintaa kohtaan on keskusteltu säännöllisesti myös kuntajohtajakokouksissa.

Vuoden 2024 toiminnan ja talouden näkymät perustuvat maakuntastrategiaan ja -ohjelmaan ja toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2023–2025. Strategian painopisteet on hyväksytty maakuntavaltuustossa joulukuussa 2021.

Maakuntastrategian painopisteitä ovat:

- vetovoima
- uudistumiskyky

Maakunnan elinvoiman vahvistamisessa keskeisessä roolissa ovat elintarviketeollisuuden, sähköisen liikenteen, kiertotalouden sekä liikunnan ja hyvinvoinnin edistäminen. Lisäresurssitarve maakunnassa kohdistuu ennen kaikkea osaavan työvoiman saatavuuteen, TKI-toiminnan kehittämiseen, alueen saavutettavuuden ja kehittyvän kaupunki-infrastruktuurin vahvistamiseen.

Aluekehityksessä vuoden 2024 keskeistä toimintaa on tehostaa verkostoyhteistyössä maakuntastrategian edistämistä tukevia alueellisia, kansallisia ja kansainvälisiä hankkeita. Kuntien kehittämistoimintaa avulla esim. kiertotaloushankkeissa tai Ilmastosuunnitelmien laidinnassa. Kehittämisen teemojen kärjessä ovat sport (esim. Lahti Sport Hub), valmistus (mm. sähköinen liikenne) ja ruoka/juoma (esim. Food Campus). EU:n rakennerahastokauden neljännen käyttövuoden EAKR-ohjelman rahoitusresurssit myönnetään arviointien kautta valituille hankkeille. Koordinaatiota tehdään yhdessä Etelä-Suomen maakuntien kanssa. Kansallinen AKKE-rahoitus loppui vuoden 2023 aikana ja hankkeista

palautuvat varat kohdistetaan uusiin pieniin TKI- ja elinvoimahankkeisiin. Toiminnassa ja hanketyössä korostuu läpileikkaavana kestävyysteema.

Aluesuunnittelu käynnistää kokonaismaakuntakaavan laatimisen juuri hyväksytyjen Lahden kaupunkiseutus suunnitelman (KSS) ja Päijät-Hämeen rakennemallin pohjalta. Liikennejärjestelmäsuunnitelmaa tehdään maakuntakaavan rinnalla.

Ylläpidämme nykyisen MAL-sopimuskauden toimenpiteiden seurantasivustoa ja huolehdimme uuden sopimuskauden neuvotteluissa, että KSSssa osoitetut toimenpiteet saavat valtiolta rahoitusta.

Edunvalvonnan painopiste on maakunnan elinvoimaa vahvistavien hallitusohjelmakirjausten edistämisessä. Vaikuttamistyön pohjana on maakunnassa laajassa yhteistyössä laaditut edunvalvontatavoitteet. Liikennehankkeista edunvalvontaa kohdistetaan erityisesti Vt12 Lahti-Kouvola-yhteysväliin. Kansainvälisen yhteistyön painopiste on energiaan, kiertotalouteen ja liikenteeseen liittyvissä verkostoissa, joihin osallistutaan muun muassa CPMR-järjestön ja Helsinki EU Officen kautta. Kuntayhteistyössä jatketaan maakunnan elinvoimaa ja kilpailukykyä vahvistavan yhteistyön rakentamista. Osana kuntayhteistyötä ja maakunnan edunvalvontaa käynnistetään yhdessä kuntien kanssa hanke, jonka tavoitteena on nostaa Päijät-Hämeen Suomen liikkuvimmaksi maakunnaksi vuoteen 2030 mennessä. Hankeen toimenpiteillä toteutetaan Liikkuva Päijät-Häme 2030 -ohjelmaa sekä hallituksen Suomi Liikkeelle -ohjelmaa. Maakuntaliiton viestintää ja brändiä kehitetään suunnitelmallisesti.

Hallinnon osalta korostuvat erityisesti liiton toiminnan kannalta tärkeät tietoturva-asiat, riskienhallinta ja tietosuoja. Lisäksi asiakirjahallinnon kehittämistä jatketaan niin arkistoinnin kuin muidenkin osioiden osalta.

Aikaisemmin kuntien erillisrahoittama kuntayhteistyörahoitus esitetään siirrettäväksi talousarvioon ja osaksi liiton vakituista toimintaa.

Talousarvioluonnosta on valmisteltu siltä pohjalta, että jäsenkuntien maksuosuuden kasvu liiton menoihin on 3,0 %. Vuosien 2025 ja 2026 kasvuksi on arvioitu 2,0 %.

Talousarvioluonnokseen sisältyy myös seuraavat hankkeet:

Kulttuuritoiminnan kehittämistehtävä-hanke (OKM)

Tuulivoiman maisemaselvitys ja vuorovaikutus (YM)

Maakuntahallitus

§ 109

12.09.2023

LIKE-hanke aurinkoenergiahanke (YM)

CANEMURE-hanke (LIFE+)

Päijät-Hämeen älykkään erikoistumisen -hanke (EAKR-hanke)

LOTTI-hanke (Interre Europe)

CEI Boost -hanke (Interreg Europe)

Change(K)Now! (Interreg Baltic Sea Region)

CCRI-kiertotalous-hanke (AKKE-hanke)

HYTE-rahoitus (kunnat)

Lahden Yliopistokampus (kunnat)

Henkilöautojen latausasemien tarpeen määrittäminen (LVM)*

Vaikuttajakoulun nuorten osallistumishanke (Erasmus+)*

STEP-UP -hanke (Interreg Europe)*

ACTIVE ID (Interreg Europe)*

Kulttuurihanke (AKKE)*

(*hankkeille ei ole päärahoittajan päätöstä tukirahoituksesta 4.9.2023).

Valmistelija

Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää merkitä asian esittelyn ja siitä käytävän keskustelun tiedoksi ja antaa jatkovalmisteluohjeet kunnille toimitettavan toiminta- ja taloussuunnitelmaehdotuksen laatimiseksi.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus

§ 110

12.09.2023

Maakunnan liittojen ja Suomen kuntaliiton palvelusopimuksen hyväksyminen

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 110

163/00.04.02/2023

Maakunnan liittojen ja Suomen Kuntaliitto ry:n välisen palvelusopimuksen uudistamisesta on neuvoteltu maakuntajohtajien puheenjohtajan ja Kuntaliiton varatoimitusjohtajan johdolla. Asiaa on käsitelty maakuntajohtajien kokouksissa 7.9.2022, 2.2.2023, 8.3.2023, 5.4.2023 ja 7.6.2023 sekä maakuntahallitusten puheenjohtajien kokouksessa 20.6.2022.

Palvelusopimus koskee Suomen Kuntaliitto ry:n maakuntien liitoille palvelumaksua vastaan tarjoamia palveluja ja yhteistyötä. Sopimuksen avulla Kuntaliitto tukee kumppanuusmallilla maakuntien liittojen keskinäistä yhteistyötä sekä tarjoaa maakuntien liitoille sopimuksessa mainittuja palveluita sekä edunvalvontayhteistyötä. Uudistetun palvelusopimuksen sisältö pysyy pääosin ennallaan: sopimus on sisällöltään tavoitteellinen ja kuvaa niitä asioita, joita sopimusosapuolet yhdessä toteuttavat. Uudessa palvelusopimuksessa siirrytään aiemmin maakunnan koon mukaan porrastetuista palvelumaksuista tasasuuriin maksuosuuksiin. Vuoden 2024 alusta alkaen Kuntaliiton vuosittainen palvelumaksu kaikille maakunnille on 12.000 euroa. Uusi sopimus on palvelujen osalta hieman aiempaa suppeampi ja siihen sisältyy laskutusperiaatteet tarvittaessa käytettäville lisäpalveluille. Uuden palvelusopimuksen hyväksymisestä päätetään maakunnan liitoissa syyskuun 2023 loppuun mennessä. Kuntaliiton hallitus käsittelee sopimuksen hyväksymistä 24.8.2023. Uusi sopimus tulee allekirjoituksen jälkeen voimaan 1.1.2024 ja on voimassa toistaiseksi.

Palvelusopimuksen uudistamisen tausta

Uudenmaan liitto irtisanoi 19.8.2022 vuonna 2020 solmitun maakunnan liittojen ja Suomen Kuntaliiton palvelusopimuksen päättymään 31.12.2023. Sopimus katsotaan irtisanotuksi kaikkien sopimusosapuolten osalta, kun yksi sopimusosapuoli sen irtisanoo. Palvelusopimuksen irtisanomisen yhtenä syynä oli ilmoituksen mukaan se, että neuvotteluissa maakunnan liittojen ja Kuntaliiton välillä maakunnan liitot eivät olleet päässeet yhteisymmärrykseen maksuosuuksista. Tämä käynnisti neuvottelut palvelusopimuksen uudistamisesta.>

Valmistelija

Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Maakuntahallitus

§ 110

12.09.2023

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää hyväksyä liitteen mukaisen maakunnan liittojen ja Suomen Kuntaliiton palvelusopimuksen. Sopimus tulee voimaan allekirjoituksen jälkeen 1.1.2024.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 2 Liittojen palvelusopimus 2024

Lausunto Ruotsalaisen rantaosayleiskaavaluonnoksesta

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 111

91/15.01.02/2022

Asikkalan kunta pyytää lausuntoa Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan luonnoksesta. Kaavaluonnosmateriaaliin voi tutustua täältä:

<https://www.plandisain.fi/ryk-ruot-asiakirja>

Kaavoitettava alue sijoittuu Vääksyn ja Heinolan taajamien väliin, kattaen Asikkalan kunnan Ruotsalaisen vesistöalueet sekä rantavyöhykkeen.

Kaava-alueella on rantaviivaa noin 180 km. Linkki sijaintikarttaan:

<https://urly.fi/3cYr>

Tarkoituksena on laatia oikeusvaikutteinen rantaosayleiskaava, joka mahdollistaa rakentamisen suoraan rakennusluvalla.

Suunnittelualueella ei ole voimassa olevia yleiskaavoja. Voimassa olevia ranta-asetuksia alueella on 15 kappaletta.

Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 kaava-alueelle kohdistuvia merkintöjä ovat useat luonnonsuojelualueet, Kalkkisten vesiliikenteen alue, Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisema, Särkisyrjän maisema-alue, Natura-alueet, pohjavesialueet, Hyrtiälänkankaan arvokas harjualue, Virtosaaren virkistys- ja retkeilykohde sekä muinaismuistokohteita. Alueelle sijoittuu myös syvälaivaväylä Ruotsalainen-Päijänne, melontareitti Pulkkilanharju-Kymenvirta sekä ulkoilureitti Asikkala-Heinola.

Valmistelija

Erytisiantuntija Kaisa Torri ja aluesuunnittelujohtaja Niina Ahlfors, p. 040 531 7628

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavanlaisen lausunnon: ”Päijät-Hämeen liitto pitää hyvänä, että Asikkalan kunta laatii Ruotsalaisen rantaosayleiskaavan. Alueelle kohdistuu rakentamispainetta ja kokonaisvaltainen maankäytön suunnitelma on paras työväline rakentamisen ohjaamiseksi.

Kahdella edellisillä laadintakierroksilla kaavan hyväksymispäätös on kaatunut korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Kaavan mitoitus on tarkistettu tuoreiden selvitysten pohjalta, joissa alueen erityispiirteet on tunnistettu. Mitoitusperusteet ja -vyöhykkeet on esitetty kaava-aineistossa havainnollisesti.

Kaavaan on osoitettu kaksi vakituisen asuinrakentamisen vyöhykettä (at), jossa asuinrakennuksille voi hakea suoraan rakennuslupaa, eikä ole vanha lomarakennuspaikan muuttaminen vakituiseseen asuinkäyttöön edellyttä poikkeamislupaa. at-vyöhykkeet sijaitsevat kaava-alueen pohjoispäässä Kalkkisissa ja Rutalahden eteläosassa. Kaava mahdollistaa at-vyöhykkeillä noin 95 rakennuspaikan toteuttamisen vakituisina asuinrakennuspaikkoina.

Maakuntakaavassa Kalkkisten kyläalue on osoitettu lähikeskuskyläksi ja Lahden kaupunkiseutusuunnitelmassa tiivistyväksi kyläalueeksi. Kyläalueen elävöittäminen uudella pysyvällä asumisella on perusteltua, mutta at-vyöhyke on hyvin laaja. Päijät-Hämeen liitto suosittelee rajaamaan Kalkkisten at-alueen tarkemmin ja pohtimaan Rutalahden at-alueen tarkoituksenmukaisuutta. Rakennussuunnittelun ohjaukseen Kalkkisissa, joka on osa Etelä-Päijänteen kulttuuri- ja harjusaarimaisemat -arvoaluetta, tulisi kiinnittää tarkemmin huomiota kuin mitoitus sen mahdollistaa. Päijät-Hämeen liitto suosittelee laatimaan alueelle rakentamishojjeen, joka täydentää rantaosayleiskaavan määräyksiä.

Rakennetun kulttuuriympäristön arvokohteet tulisi merkitä kaavaan suojelumerkinnöillä. Tämä vaatisi kulttuuriympäristökohteiden inventoinnin ja arvottamisen yleiskaavatason edellyttämällä tavalla. Luonnoksen liitteenä esitetty rakennetun kulttuuriympäristön selvitys jää vaillinaiseksi kohdekuvausten ja arvottamisen osalta.

Virtosaari on maakuntakaavassa osoitettu virkistys- ja retkeilykohteena. Saari on Päijänteen virkistysalueyhdistyksen yleiseen käyttöön varustama retkeilykohde. Rantaosayleiskaavan kaavamerkintä Virtosaaren osalta tulisi olla VR.

Maisemaekologisen selvityksen tulokset vaikuttavat perustelluilta ja laadittu selvitys on vaikuttanut mitoitukseen. Päijät-Hämeen liitto esittää, että maisemaekologisen selvityksen arvoluokan 1 kohteet esitettäisiin rajauksina erilliseen liitteen lisäksi myös kaavakartalla.

Kaavakartan vaaleanruskea ruuturasteri kuvaa oletettavasti ranta- asemakaavoitettuja alueita, mutta sille ei löydy kuvausta. Myöskin merkinnöiltä VL, VP, VU ne puuttuvat. Merkinnät ja määräykset -liitettä on hyvä päivittää näiltä osin. Erillisellä maisemaekologisen luokituksen liitekartalla olisi hyvä esittää myös arvoluokkien kuvaukset (luokka 1, maisemallisesti tai luonnonarvoiltaan herkäät alueet, joille rakentamista ei suositella).”

Maakuntahallitus

§ 111

12.09.2023

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallituksen I vpj Hannu Rahkonen ilmoitti esteellisyydestään hallintolain 28 §:n 1 mom. 3 kohdan perusteella ja poistui kokouksesta asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Lausunto Lahden suunta 2021-2025 luonnoksesta

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 112

117/15.01.02/2022

Lahden kaupunki pyytää lausuntoa Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnoksesta, johon sisältyvät koko kaupungin kattava Lahden yleiskaava 2035 ja kestävä kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025. Luonnos on nähtävillä 26.6.–31.8.2023 välisen ajan.

Päijät-Hämeen liitolle on annettu lisäaikaa lausunnon palauttamiselle 13.9.2023 asti, että maakuntahallitus ehtii käsitellä lausunnon 12.9.2023 kokouksessa.

Keskeisiä työssä tarkasteltavia teemoja ovat elinkeinoelämä, kiertotalous, kaupunkirakenteen vyöhykkeet, rakennetut kulttuuriympäristöt ja arvokkaat luontokohteet. Liikkumisen suunnittelussa ratkaistaan kaupunkilogistiikan ja sähköisen liikenteen kokonaisuus, tavoitteellinen joukkoliikennevyöhyke, raideliikenteen seisakkeet, kävelyn laatureitit sekä pyöräilyn pää- ja aluereittien seutuyhteydet. Lahden suunta -työn 2021–2025 tavoitevuosi on 2035. Aineistoon voi tutustua Lahden kaupungin verkkosivuilla <http://www.lahti.fi/nytnahtavilla>

Valmistelija

Erityisasiantuntijat Petra Isotalo ja Kaisa Torri sekä aluesuunnittelujohtaja Niina Ahlfors, p. 040 5317628

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus päättää antaa seuraavan lausunnon ja pyytää huomioimaan Lahden suunta -työn 2021–2025 luonnosta ehdotukseksi tarkistettaessa seuraavat asiat:

”Ekologinen kompensatio

Lahti on tehnyt edistyksellistä työtä ekologisen kompensaation osalta. Uudenkin luonnonsuojelulain mukaisesti ekologinen kompensatio on kunnille vapaaehtoista eikä ekologisen kompensaation kaavamerkinnoista ja -määräyksistä ole vielä olemassa valtakunnallista ohjeistusta. Lahden suunta -työssä on kuitenkin jo tarkasteltu ekologisen kompensaation pilottikohteen yleiskaavamerkintää ja -määräystä. Päijät-Hämeen liitto pitää tätä erinomaisena esimerkkinä myös alueen muille kunnille.

Luonnonympäristö ja viheryhteydet

Kaavan taustaselvityksiin lukeutuu yleiskaavatasoinen luontoselvitys, josta on kaavaluonnoksen yhteydessä ollut nähtävillä luonnosversio. Päijät-Hämeen liitto pitää laadittua selvitystä laadukkaana.

Ilmeisesti kartalla esitetyt viheryhteystarpeet pohjautuvat Lahden ekologisen verkoston selvitykseen, joka on laadittu edellisellä yleiskaavakierroksella (Lahden ekologinen verkosto, Lahden yleiskaavatyön 2017–2020 selvitys). Kyseinen ansiokas raportti olisi hyvä mainita kaavan taustaselvityksissä.

Kaavaluonnoksesta ei esitetty jo aiemmin tunnistettua viheryhteystarvetta Ahtialantien ja Ohitustien yli. Esitämme, että ehdotusvaiheessa myös tämä yhteystarve esitetään kartalla. Ahtialan Selkätien katkaisu ajoneuvotien läpiajolta ei vaikuta yhteystarpeeseen edellä mainittujen tieyhteyksien osalta.

Hulevedet

Kaavaselostuksessa kuvatut huleviesien hallinnan kehittämisalueita koskevat suunnitteluohjeet ovat erittäin hyvät asemakaavoitusta ja tarkempaa suunnittelua varten. Karttaan voisi nimetä ja numeroida kunkin alueen ja lisätä merkintöihin ja määräyksiin viittauksen niitä koskeviin, kaavaselostuksessa esitettyihin tarkempiin suunnitteluohjeisiin.

Kaavakarttaa voisi kehittää siten, että hulevesien hallinnan kehittämisalueet olisi helpompi hahmottaa, eivätkä ne sekoittuisi tieverkon tiheisiin ja samanvärisiin viivoihin.

Kiertotalous

Yleiskaavassa osoitetut maarakentamiseen liittyvät väliaiset varastointialueet, jotka sijoittuvat merkittävien aluerakentamiskohteiden läheisyyteen, ovat edistyksellisiä. Ne vähentävät maa-aineksen kuljettamista ja sitä kautta parantavat liikenneturvallisuutta ja vähentävät raskaan liikenteen päästöjä.

Kestävä liikkuminen ja Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025 Niin yleiskaavaluonnos kuin kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelma 2021–2025 (SUMP) vastaavat melko hyvin Päijät-Hämeen liikennejärjestelmäsuunnitelman strategisiin painopisteisiin, joita ovat kestävän liikkumisen edistäminen, maakunnan saavutettavuuden ja liikenneturvallisuuden parantaminen sekä kaupunkikeskustojen vetovoiman kehittäminen. Myös viime vuosina valmistuneet maakunnalliset selvitykset on huomioitu luonnoksessa hyvin Lahden kaupungin näkökulmasta.

Yleiskaavasuunnitelmassa on esitetty uudet rautatieasemat Hennala ja Pippo-Kujala, joista ensimmäinen on esitetty jo lainvoimaisessa Lahden yleiskaavassa 2030. Molemmat asemat on esitetty Päijät-Hämeen maakuntakaavassa 2014 uusina asemina (Hennala ja Karisto). Maakuntakaavassa on esitetty Lahden alueelta myös Okeroisten uusi

raideliikennepaikka, jonka lisäksi Lahden kaupunkiseutusuunnitelman ehdotuksessa on esitetty Ahtialan uusi seisake. Näitä asemapaikkoja ei ole yleiskaavaluonnoksessa. Heinolan suunnan lähijunaliikenne ja seisakkeet mukaan lukien Ahtiala on ajoitettu kaupunkiseutusuunnitelman ehdotuksessa vuosien 2032–2040 toimenpiteeksi. Okeroisten ja Ahtialan seisakkeiden tarkempi sijainti on hyvä selvittää ja ratkaista yleiskaavassa.

Joukkoliikenteen saavutettavuusvyöhykkeellä 1, joka kattaa suuren osan kaupungin alueesta, on vyöhykkeistä tihein joukkoliikenteen vuorotarjonta, vähintään kaksi vuoroa tunnissa suuntaansa arkipäivisin. Toisaalta joukkoliikenteen alueet eivät ulotu esimerkiksi Kiiskilänmäkeen ja Koiskalantien läheisyyteen, jonne on kaupunkiseutusuunnitelmassa esitetty tiheitä ja harvoja taajama-alueita. Päijät-Hämeen liitto pitää hyvänä keskeisen joukkoliikennekäytävien merkitsemistä. Merkityt käytävät vastaavat myös alueellisen junaliikenteen ja duoraitioliikenteen mahdollisuuksia käsittelevissä selvityksissä mahdollisina kaupunkiraitioliikenteen reitteinä tulevaisuudessa. Säteittäisten keskeisten joukkoliikennekäytävien ero saavutettavuusvyöhykkeeseen 1 jää kuitenkin hieman epäselväksi.

Selostuksessa todetaan, että ”Joukkoliikenteen saavutettavuusvyöhykkeellä 1 on vyöhykkeistä tihein joukkoliikenteen vuorotarjonta, vähintään kaksi vuoroa tunnissa suuntaansa arkipäivisin. Usealla osuudella linjoja on tätä enemmän.” Korkean palvelutason joukkoliikennekäytävien osalta puolestaan todetaan, että ”näillä yhteysväleillä joukkoliikenteen vuorotarjonta on tiheintä, useita vuoroja tunnissa suuntaansa arkipäivisin.” Joukkoliikenteen vuorovälillä on huomattava vaikutus sen houkuttelevuuteen.

Selostuksessa mainitaan, että LSL:n käynnissä olevan palvelutason määrittelyn tulokset huomioidaan yleiskaavatyön ehdotusvaiheessa, minkä koemme tarpeellista. Kestävän liikkumisen näkökulmasta on huomioitu myös Kestävät matkaketjut Päijät-Hämeessä -selvitys sekä siinä määritellyt solmupisteet. Tämän lisäksi käynnissä olevassa Päijät-Hämeen liityntäpysäköinnin kehittämissuunnitelmassa määritellään tulevaisuuden solmupysäkkejä vuoteen 2040. Selvityksen tulokset suositellaan huomioimaan yleiskaavatyön ehdotusvaiheessa palvelutasomäärittelyn tulosten rinnalla. Luonnoksessa ei ole otettu kantaa paikallisbussiliikenteen terminaalien sijaintiin, joka on esitetty kaupunkiseutusuunnitelmassa torin sijaan lähempänä Vesijärvenkatua. Yleiskaavassa tulisi ratkaista liityntäpysäköinti ainakin seudullisesti merkittävien kohteiden osalta (terminaalitasoiset solmupysäkit).

Kaavaluonnoksessa on esitetty pyöräilyn tavoitteelliset pää- ja aluereitit. Lisäksi Lahden kaupungin läpi kulkee Euroopan laajuiseen pyörämatkailureittien verkostoon kuuluva Eurovelo 11 -reitti, joka kulkee

maakunnan pääpyörätieverkolla. Suosittelemme sen merkitsemistä kaavakartalle.

Kestävän kaupunkiliikkumisen ohjelmassa yhtenä teemakokonaisuutena on liikenneturvallisuus, jonka näkökulmasta korostuu kestävien kulkumuotojen liikenneturvallisuuden parantaminen erityisesti keskusta-alueella. Liikenneturvallisuutta parantavia toimenpiteitä on tarpeen tehdä myös autoliikenteen näkökulmasta ja keskusta-alueen ulkopuolella. Tämä osaltaan tukee kestävien kulkutapojen käyttöä kaupungin reuna-alueilla ja esimerkiksi Lahden ja lähikuntien kuntakeskusten ja aluekeskusten välillä.

Yleiskaavassa tai SUMP-suunnitelmassa ei ole pohdittu kaupunki-ilmailua, joka voi vähentää liikenteen päästöjä ja tuoda ratkaisuja kaupunkilogistiikkaan, mutta edellyttää ratkaisuja maankäyttöön. Lentojen ennustetaan lisääntyvän nopeasti jo lähivuosina samalla, kun lainsäädäntö ja teknologia kehittyvät. Tulevaisuudessa voi olla tarpeen selvittää muun muassa droonien nousu- ja laskeutumipaikkoja, parhaita lentokäytäviä ja alueita, joissa lentämistä olisi syytä rajoittaa sekä lentomelun hallintaa. Matalan ilmatilan lentojen yleistyminen vaatii yhteistyötä eri osapuolten kuten kaupunkien, viranomaisten ja yritysten välillä. Päijät-Hämeen liitto osallistuu mielellään yhteistyöhön, jotta harraste- ja ammattimainen kaupunki-ilmailu saadaan toimivaksi ja turvalliseksi osaksi maakunnan liikennejärjestelmää.

SUMP-ohjelman luonnos sisältää monia hyviä kestävän liikkumisen lisäämiseen liittyviä tavoitteita sekä esimerkiksi Vähäpäästöisen liikenteen edellytykset ja kehittäminen Päijät-Hämeessä -toimenpideohjelmassa tunnistettuja keinoja liikenteen päästöjen vähentämiseksi. Osan toimenpidekokonaisuuksien (esim. Viihtyisä ja esteetön kävelyn ja pyöräilyn ympäristö, kaupunkipyöräjärjestelmä, citylogistiikka) tarkempi sisältö jää kuitenkin epäselväksi. Ohjelmaan olisi hyödyllistä tuoda konkreettisia tavoitteita ja toimenpiteitä, jotta suunnitelman toteutumisen seuranta olisi mahdollista SUMP-suunnitelmaa koskevan ohjeistuksen (Kestävän kaupunkiliikenteen suunnitelman laadintaa ja toteutusta koskevat suuntaviivat, 2019) mukaisesti.

Päijät-Hämeessä ollaan käynnistämässä maakuntakaavan yhteydessä SUMP-suunnitelman laatiminen tai sen sisällyttämiseen esimerkiksi maakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan TEN-T asetusuudistuksen vaatimusten mukaisesti. Pidämme kuitenkin hyvänä, että Lahden kaupungin SUMP-suunnitelmaa laaditaan osana jatkuvaa yleiskaavatyötä.

Yleisiä huomioita

Selostuksessa on hyvä kuvata yleiskaava suhteessa Lahden kaupunkiseutusunnitelmaan ja siinä tehtyyn mitoitukseen.

Teemakarttojen luettavuutta suositellaan parannettavan ehdotusvaiheeseen. Kaikilla teemakartoilla korostuu tarpeettomasti alempi tieverkko ja esitetyt suunnitteluratkaisut jäävät sen peittoon. Joitain teemoja on näkyvissä kaikilla kartoilla, mm. Salpausselkä Geopark, ja se haastaa merkintöjen luettavuutta. Kullakin teemakartalla voisi esittää ainoastaan siihen teemaan liittyvät ratkaisut, että niitä olisi helpompi tulkita. Esimerkiksi liikenteen kartalta korostuvat voimakkaasti joukkoliikenteen saavutettavuusvyöhykkeet ja liikenteen ratkaisut jäävät niiden peittoon. Lisäksi saavutettavuusvyöhykkeet 1 ja 2 on hankala erottaa toisistaan. Luonnonympäristökartan Merkittävä luontoverkosto -merkintää ei hahmota kartalta, sillä taajama-alueilla korostuu alempi tieverkko ja maaseutualueilla aluevarausten väriytykset vie luontoverkoston huomion. Kiertotalouskartalla tuulivoiman ja aurinkovoiman selvitysalueet on vaikea havaita kartalta.

Selostukseen suositellaan lisäämään tieto siitä millä kartoilla selostuksessa kuvatut eri suunnitteluratkaisut on esitetty ja kartat on hyvä nimetä teeman mukaan numeroinnin lisäksi. Se helpottaisi runsasisältöisen aineiston luettavuutta.

Suunnittelu- ja toteutusohjeet toistuvat kaikilla kartoilla. Niiden kehittämistä voisi harkita kehitettävän siihen suuntaan, että ne koskisivat aina kutakin teemaa sen omalla kartallaan.

Kaavaa varten laaditut selvitykset on hyvä olla selostuksen liitteinä ja osa nähtävillä olo -aineistoa. Muut selvitykset olisi hyvä kuvata lähtötietoaineistona siten, että työn tilaaja, laatija ja valmistumisvuosi käyvät luettelosta ilmi.

Yksittäisiä tarkistettavia asioita:

- selostuksen s. 24; Päijät-Hämeen liitto on teettänyt tuulivoimaselvityksen seuraavaa maakuntakaavaa varten
- s. 32 ja s. 97; Päijät-Hämeen jätteenkäsittelyalueen vaihemaakuntakaava on saanut lainvoiman 8.6.2023”

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Maakuntahallitus

§ 113

12.09.2023

Viranhaltijapäätökset

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 113

Edellisen kokouksen jälkeen on annettu Liitteet-kohdassa listatut viranhaltijapäätökset.

Valmistelija Asian on valmistellut hallintojohtaja Jari Paakkunainen, puh. 044 371 9455.

Esittelijä Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus Maakuntahallitus päättää merkitä maakuntajohtajan päätökset 44-48 ja aluesuunnittelujohtajan 6-11 päätökset tiedoksi ja päättää että ei ota niitä käsiteltäväkseen.

Päätös Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

- Liite 3 Päijät-Hämeen Vaikuttajakoulun koordinaattorin valinta
- Liite 4 Lausunto Uudenkartanon aurinkovoimahankkeesta
- Liite 5 Määräaikaisen projektipäällikön työsuhteen jatkaminen
- Liite 6 Näkyvyys Kalevan kisoissa 27.-30.7.2023
- Liite 7 Vt12 -edunvalvontasuunnitelman hankinta
- Liite 8 Lausunto asemakaavamuutoksen luonnoksesta A-2896
- Liite 9 Lausunto Nordic Ren-Gas Oy:n YVA-selostuksesta
- Liite 10 Lausunto Tainion ranta-asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksesta
- Liite 11 Lausunto Sysmän Virtaankosken ranta-asemakaavan luonnoksesta
- Liite 12 Lausunto Rekolanvuorten tuulivoimapuiston osayleiskaavan kaavaluonnoksesta
- Liite 13 Lausunto Norolanpellon asemakaavan muutoksen päivitetystä OAS:sta

Maakuntahallitus

§ 114

12.09.2023

Tiedoksisaantiasiat

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 114

Esittelijä

Maakuntajohtaja Niina Pautola-Mol

Päätösehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedoksi tausta-aineistona lähetetyt:
Työllisyyskatsaus 7/2023
Tarkastuslautakunnan pöytäkirja 25.8.2023

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.

Liitteet

Liite 14 Työllisyyskatsaus 7/2023

Liite 15 Tarla 25.8.2023 ptk

Maakuntahallitus

§ 115

12.09.2023

Muut mahdolliset asiat

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 115

Keskusteltiin Hollolan kierrätyspuistosta ja liiton toimitiloista.

Päätettiin kutsua kuntayhteistyöpäällikkö Tarja Parviainen kertomaan kuntayhteistyön ajankohtaisista asioista.

Lisäksi annettiin ohjeet maakuntahallituksen opintomatkaan osallistuneille matka- ja ansionmenetykskorvausten hakemisesta.

Maakuntahallitus

§ 116

12.09.2023

Kokouksen päättäminen

Maakuntahallitus 12.09.2023 § 116

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 19.57.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 104, § 105, § 106, § 107, § 108, § 109, § 111, § 112, § 113, § 114, § 115, § 116

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 110

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Päijät-Hämeen liiton kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa *asianosaisen* katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Päijät-Hämeen liitto / maakuntahallitus

Kirjaamon yhteystiedot: toimisto(a)paijat-hame.fi

Postiosoite: PL 50, 15111 LAHTI

Käyntiosoite: Hämeenkatu 9 A

Sähköpostiosoite: toimisto(a)paijat-hame.fi

Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9.00–15.00

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjan otteita ja liitteitä voi pyytää Päijät-Hämeen liiton kirjaamosta.

Pöytäkirja on xx.xx.2023 viety nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon.

Asianosaiselle lähetettäviin oikaisuvaatimusohjeisiin merkitään lähettämispäivä:

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi kirjeellä, joka on lähetetty xx.xx.xxxx.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla, joka on lähetetty xx.xx.2023.